

ter verantwoording zou worden geroepen, had het gehele bedrijf die dinsdag gesloten. Na de capitulatie werd van Straten door de raad van commissarissen onmiddellijk geschorst, van Heuven Goedhart met één maand salaris ontslagen; later in mei kwam een bevredigende financiële regeling tot stand die beiden accepteerden, van Heuven Goedhart des te gereder omdat hij aannam dat voorshands het einde van zijn journalistieke carrière gekomen was. 'Het ware misdadig en dom, thans nog op enigerlei wijze tegen de draad in te willen gaan', schreef hij aan de raad van commissarissen. 'Ik behoor te wijken. Ik heb eerlijk mijn mening verdedigd. Nu daarvoor niet langer plaats is, strijk ik de vlag'¹ – een vlag die eerder weer omhoog zou gaan dan van Heuven Goedhart op dat moment meende.

In Nijmegen nam de Joodse directeur-hoofdredacteur van het *Nijmeegs Dagblad* achter de rug van de redactie-chef om op 15 mei een uitgesproken pro-Duits hoofdartikel op – op de redactie kwam het tot een vechtpartij met hem. Veel Nijmegenaren ergerden zich aan het stuk; de burgemeester intervenueerde en de redactiechef werd na enkele dagen tot adjunct-hoofdredacteur gepromoveerd, waarmee de moeilijkheden overigens niet van de baan waren.²

Wat de weekbladen betreft, paste de *Haagse Post* zich verder aan. Het blad kreeg 'een Duitse voogd' die bepaalde dat het eertijds door van Blankenstein geschreven buitenlands weekoverzicht voortaan geschreven moest worden door dr. H. Krekel. Deze was in maart '39 ontslagen door *Het Vaderland* toen hij met een van zijn quasi-diepzinnige historische beschouwingen Hitlers intocht in Praag had trachten goed te praten. Na de capitulatie had *Het Vaderland* Krekel overigens onmiddellijk weer in dienst willen nemen maar dat was de directie van de *Nieuwe Rotterdamse Courant* (tot wier concern *Het Vaderland* behoorde) te gortig geweest: zij wenste een Duitse wenk af te wachten; toen de ijverige Janke die wenk gaf, kon Krekel zijn oude plaats bij *Het Vaderland* weer innemen.³

Niet alleen de pers kreeg de Duitse druk te bespeuren, ook de boekhandel.

In Den Haag gingen de Duitsers al op 19 mei anti-Duitse boeken bij boekwinkels in beslag nemen. Dat leidde er toe dat de voorzitter van de 's-Gravenhaagse Boekhandelaars Vereniging en de secretaris van de Neder-

¹ Brief, 21 mei 1940, van G. J. van Heuven Goedhart; overige gegevens in brief, 16 aug. 1971, van de directie van het *Utrechts Nieuwsblad*, plus bijlagen. ² A. Lammerts van Bueren: 'Rapport', 14 okt. 1944, voor het hoofd van de Nederl. perscensuur (Militair Gezag, geheim archief no. 271). ³ PRA-Leiden, p.v. inz. H. Krekel (1 aug. 1947), p. 9-10, 18 (Doc 1-966, a-1).